

**ENERGEETIKA- JA KESKKONNAMINISTER
MÄÄRUS**

**Metsastamise toetuse andmise alused,
taotluse kohta esitatavad nõuded, toetuse taotlemise ja
taotluse menetlemise kord, taotluse hindamise alused
ning toetuse tagasinõudmise kord**

Määrus kehtestatakse atmosfääriõhu kaitse seaduse § 161 lõike 3 ja § 182¹ lõike 5 alusel.

**1. peatükk
Üldsätted**

§ 1. Määruse reguleerimisala, eesmärk ja kohaldamise üldpõhimõtted

- (1) Määrusega kehtestatakse riigi eelarvestrateegia meetme „Metsastamine“ vahendite andmise ja kasutamise tingimused ja kord.
- (2) Metsastamise toetuse eesmärk on tagada maadel, mis on aktiivsest kasutusest väljas, efektiivne süsiniku sidumine sinna metsa rajamise ja hooldamise kaudu.
- (3) Käesoleva määruse alusel toetuste andmist korraldab Sihtasutus Keskkonnainvesteeringute Keskus (edaspidi *KIK*).

§ 2. Vähese tähtsusega abi ja riigiabi kohaldamine

- (1) Metsastamise toetuse andmisel kohaldatakse komisjoni määrust (EL) 2023/2831, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L, 2023/2831, 15.12.2023).
- (2) Komisjoni määruse (EL) 2023/2831 kohaselt ei tohi antud vähese tähtsusega abi koos käesoleva määruse alusel taotletava toetusega ületada mis tahes kolme aasta pikkuse ajavahemiku jooksul 300 000 eurot ühe ettevõtja kohta. Vähese tähtsusega abi andmisel võetakse arvesse komisjoni määruse (EL) 2023/2831 artiklis 5 sätestatud eesmärkideks antava vähese tähtsusega abi kumuleerimise reegleid.
- (3) Vähese tähtsusega abi ei anta komisjoni määruse (EL) 2023/2831 artikli 1 lõikes 1 sätestatud juhul.
- (4) Vähese tähtsusega abi suuruse arvestamisel loetakse üheks ettevõtjaks sellised ettevõtjad, kes on omavahel seotud komisjoni määruse (EL) 2023/2831 artikli 2 lõike 2 kohaselt.
- (5) KIK säilitab riigiabi ja vähese tähtsusega abi andmisega seotud andmeid koos teabe ja vajalike lisadokumentidega kümne aasta jooksul alates viimasest üksikabi andmisest.

2. peatükk

Toetuse andmise alused

§ 3. Toetatavad tegevused ja nõuded metsastatava ala kohta

(1) Toetust antakse järgmiste tegevuste elluviimiseks:

- 1) uue metsa rajamine;
- 2) kuni kolme aasta vanuste metsastamise toetusega rajatud metsataimede hooldamine taime ümbert või ridadena, mille käigus eemaldatakse uuenduse kasvu segavad rohhtaimed, puud ja põõsad (edaspidi *hooldamine*).

(2) Toetust antakse eraomandis oleva maa ala kohta, mille maakatastrisse kantud kõlvik on lage ala, haritav maa, muu kõlvik või põõsastikuga ala, mille andmed on kantud toetuse taotlemisel aluseks olevale toetusõiguslike alade kaardile.

(3) Toetusõiguslike alade kaart on Maa- ja Ruumiameti Geoportaali erametsatoetuste kaardirakenduses. Toetusõiguslike alade kaardi koostamisel aluseks võetud kaardikihtide nimekiri on esitatud määruse lisas.

(4) Toetust ei anta järgmiste maa-alade metsastamiseks:

- 1) kantud PRIA põllumassiivide registrisse ja millele on viimase viie aasta jooksul põllumajandustoetuseid taotletud;
- 2) väärtuslik põllumajandusmaa;
- 3) väärtuslik püsirohumaa;
- 4) Eesti Looduse Infosüsteemi kantud pärandniit ehk poollooduslik kooslus;
- 5) Eesti Looduse Infosüsteemi kantud looduskaitseaduse §-s 4 nimetatud kaitstav loodusobjekt, vääriselupaik ja Natura elupaik;
- 6) metsaressursi arvestuse riiklikusse registrisse (edaspidi *metsaregister*) kantud eraomanike metsaeraldis ja maa kohta, mis on metsamaa kõlvikuna kantud maakatastrisse;
- 7) Rail Balticu raudteetrassi koridorid Harju, Rapla ja Pärnu maakonnas;
- 8) kasvuhoonegaaside bilansile negatiivselt mõjuvad mullastikualad;
- 9) maaparanduse võrgustikuga kaetud alad;
- 10) Eesti topograafia andmekogusse kantud elektripaigaldise kaitsevööndiga ala;
- 11) Eesti topograafia andmekogusse kantud teed, hooned, muud rajatised ja vooluveekogud;
- 12) maakonna planeeringute rohevõrgustiku alad;
- 13) ülejutusohuga alad;
- 14) kehtivate maardlatega alad.

(5) Toetatava tegevusega ei või alustada varem, kui taotluse esitamise päevale järgneval päeval.

§ 4. Toetuse määr

(1) Metsastamise toetuse määrad on:

- 1) metsa rajamisel 1420 eurot hektari kohta;
- 2) metsataimede hooldamisel kuni 260 eurot hektari kohta aastas.

§ 5. Abikõlblikud kulud

(1) Abikõlblikud on käesoleva määruse §-s 3 sätestatud tegevused.

(2) Abikõlblikud ei ole:

- 1) riigile, kohalikule omavalitsuse üksusele või riigi osalusega eraõiguslikule juriidilisele isikule kuuluva metsamaa kohta tehtud kulutused;
- 2) kulutused, mis on tehtud looduskaitseaduse § 4 lõikes 1 nimetatud loodusobjektidel, kus keskkonnakaitse piirangutest tulenevalt ei oleks saanud teha kavandatud töid;
- 3) istandike rajamisega seotud kulud;
- 4) maa ostmise ning maa rentimisega seotud kulud;
- 5) muud kulud, mis ei ole toetatava tegevuse või investeeringuga otseselt seotud.

(3) Taotluses kavandatud tegevus peab olema põhjendatud, üheselt mõistetav, üksikasjalikult kirjeldatud, otstarbekas ja vajalik eesmärgi saavutamiseks.

3. peatükk

Taotlejale ja taotlusele esitatavad nõuded

§ 6. Taotleja

(1) Toetust võib taotleda ja saada metsaseaduse § 10 lõike 5 tähenduses metsaühistu (edaspidi *metsaühistu*):

- 1) füüsilisest või eraõiguslikust juriidilisest isikust metsaühistu liikme omandis olevale maale;
- 2) füüsilise või eraõigusliku juriidilisest isiku omandis oleva maa jaoks, kui metsaühistule on antud volitus toetuse taotlemiseks ja saamiseks.

(2) Metsaühistu võib taotleda ja saada toetust, kui tal on vähemalt 200 liiget taotlemisele eelneva kalendriaasta lõpu seisuga.

(3) Toetust võib taotleda eraõiguslikust juriidilisest isikust omaniku maale, kellel oli taotluse esitamisele eelnenud majandusaastal kuni kümme töötajat ja käive kuni 500 000 eurot.

§ 7. Nõuded toetuse taotlejale

(1) Toetuse taotleja peab vastama järgmistele tingimustele:

- 1) taotleja ei ole saanud ega taotle sama kulu hüvitamiseks samale alale kavandatud sama tegevuse jaoks toetust riigieelarvelistest või muudest Euroopa Liidu või välisvahenditest või muud tagastamatut riigiabi;
- 2) taotleja suhtes ei ole algatatud likvideerimis- või pankrotimenetlust;
- 3) taotlejal ei ole riiklikku maksuvõlga või riikliku maksuvõla tasumine on ajatatud ja maksuvõlg on tasutud ajakava kohaselt;
- 4) kui taotleja on saanud varem toetust riigieelarvelistest või muudest Euroopa Liidu või välisvahenditest või muud tagastamatut riigiabi, mis on kuulunud tagasimaksmisele, peab ta olema tagasimaksmisele kuulunud summa tagasi maksnud tähtajaks. Kui toetuse tagasimaksmine on ajatatud, peavad tagasimaksed olema tasutud ettenähtud tähtajaks ja mahus.

(2) Kui taotletakse toetust eraõiguslikust juriidilisest isikust omaniku maale, peab juriidilise isiku kohta olema äriregistrist kättesaadav taotluse esitamisele vahetult eelnenud majandusaasta aruanne.

(3) Kui taotleja on teatud tähtajaks asutatud metsaühistu, ei või tema tegutsemise tähtaeg olla lühem kui viis aastat KIK-i toetuse maksmise otsuse tegemisest arvates.

§ 8. Taotluse esitamine ja taotluse esitamise tähtaeg

(1) KIK teatab taotluse esitamise tähtpäeva ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded või üleriigilise levikuga päevalehes ning veebilehel www.eramets.ee.

(2) Taotlus esitatakse PRIA e-teenuse keskkonna kaudu.

(3) Toetuse taotlemiseks peab taotleja esitama käesoleva määruse §-s 9 sätestatud nõuetele vastava taotluse.

§ 9. Nõuded taotlusele

(1) Taotleja esitab taotluses järgmised andmed:

- 1) taotleja nimi ja registrikood ning taotleja esindaja nimi ja kontaktandmed;
- 2) taotluse selgelt sõnastatud sisu, sealhulgas toetatava tegevuse nimetus ja kirjeldus ning selle ala number ning suurus, isiku liik, kinnistu nimi ja katastritunnus, mille kohta toetust taotletakse, ja töö tegemise aeg;
- 3) konsulendi kinnitus, et metsastatav ala ei ole määratud planeeringuga rohevõrgustikuks, väärtuslikuks põllumajandusmaaks ega väärtuslikuks püsirohumaaks;
- 4) taotletava toetuse suurus, lähtudes käesoleva määruse §-s 4 sätestatud toetuse määra.

(2) Koos taotlusega esitab taotleja järgmised dokumendid:

- 1) metsaühistu liikmete nimekiri koos nende isiku- või registrikoodidega mitte varasema kui taotluse esitamise kuule vahetult eelnenud kuu esimese päeva seisuga;
- 2) metsastamist soovivate maaomanike, kes ei ole metsaühistu liikmete nimekirjas, volikirjad, millega on metsaühistut volitatud metsastamise toetust enda maale taotlema;
- 3) ära kiri mitte varem kui taotluse esitamise aastale vahetult eelnenud kalendriaastal metsaühistu vastuvõetud üldkoosoleku otsusest, millest nähtub tema liikmete nõusolek taotleda toetust, kui põhikirjast ei nähtu õigust taotleda toetust metsaühistu liikmete nimel;
- 4) toetatava ala kaardi väljavõte Maa- ja Ruumiameti Geoportaali erametsatoetuste kaardirakendusest.

(3) Taotleja saab ühes taotlusvoorus esitada ühe taotluse.

(4) Ühes taotlusvoorus saab esitada sama ala sama tegevuse kohta ühe taotluse. Sealjuures ei või sama ala sama tegevust jagada omanike vahel.

(5) Toetust taotletakse vähemalt 0,3 hektari eest ühe ala kohta.

(6) Maksimaalne taotletav pindala omaniku kohta on 30 hektarit.

4. peatükk Taotluse menetlemine

§ 10. Taotleja ja taotluse nõuetele vastavuse kontrollimine

(1) KIK kontrollib taotluses esitatud andmete õigsust ning taotluse, taotleja ja kavandatava tegevuse vastavust käesolevas määruses sätestatud nõuetele.

(2) KIK-il on õigus nõuda taotlejalt taotluse kohta lisaselgitusi ja -dokumente.

§ 11. Taotluse muutmine

(1) KIK-ile esitatud taotlust võib muuta kuni taotluse rahuldamise otsuse vastuvõtmiseni juhul, kui selguvad asjaolud, millest tingituna ei ole võimalik taotluses käsitletud tegevust ellu viia või kui taotluses esineb ebatäpsusi.

(2) Taotlust ei saa muuta, kui taotleja soovib suurendada toetuse summat või asendada tegevust või ala teise tegevuse või alaga.

(3) Taotleja ei tohi asendada taotluses maaomanikku teise maaomanikuga.

§ 12. Paremusjärjestuse koostamine

(1) Kui nõuetele vastavate toetuste taotluste summa ületab toetuseks ettenähtud vahendeid, rahuldatakse esmalt nõuetekohased taotlused, mis on esitatud metsataimede hooldamise kohta.

(2) Kui kõiki metsataimede hooldamiseks või metsa rajamiseks esitatud nõuetekohaseid taotluseid ei ole võimalik rahuldada, eelistatakse esmalt:

- 1) toetuse abil rajatud metsataimede hooldamise toetust metsa rajamise ees;
- 2) seejärel suurema pindalaga taotletud ala väiksema taotletud pindalaga ala ees;
- 3) võrdsete pindalade korral füüsilisest isikust maaomaniku ala, seejärel füüsilisest isikust ettevõtjast maaomaniku ala juriidilise isiku maaomandi ala ees.

(3) Kui paremusjärjestusse seatud nõuetekohase taotluse rahastamise summa ületab toetuseks ettenähtud vahendeid, võib KIK toetuse summat, sealhulgas toetuse määra, vähendada ulatuses, mis on vajalik selle taotluse rahuldamiseks, taotleja nõusolekul ning tingimusel, et viiakse ellu taotluses kavandatud tegevus ja saavutatakse toetuse andmise eesmärgid. Kui taotleja ei ole nõus toetuse, sealhulgas toetuse määra vähendamisega, tehakse taotluse rahuldamata jätmise otsus.

§ 13. Taotluse rahuldamine ja rahuldamata jätmine

(1) KIK teeb taotluse rahuldamise, taotluse osalise rahuldamise või taotluse rahuldamata jätmise otsuse hiljemalt 120 kalendripäeva jooksul taotluse esitamise tähtpäevast arvates.

(2) Taotluse rahuldamise otsused avalikustatakse veebilehel www.eramets.ee.

(3) Taotlus jäetakse rahuldamata, kui esineb vähemalt üks järgmistest asjaoludest:

- 1) taotlus ei vasta kasvõi ühele käesolevas määruses esitatud nõudele;
- 2) taotluses on esitatud ebaõigeid või mittetäielikke andmeid või taotleja mõjutab pettuse või ähvardusega või muul õigusvastasel viisil taotluse menetlemist;
- 3) taotleja ei ole määranud tähtaja jooksul kõrvaldanud taotluses esinevaid puudusi;
- 4) taotleja vähese tähtsusega abi vaba jääk ei võimalda toetuse andmist;
- 5) KIK-il puudub toetuse finantseerimiseks vajalik raha.

(4) Taotluse rahuldamise ja taotluse osalise rahuldamise otsuses märgitakse muu hulgas asjaolu, et toetus on vähese tähtsusega abi komisjoni määruse (EL) 2023/2831 mõistes.

(5) Taotluse rahuldamise, osalise rahuldamise või rahuldamata jätmise otsuse koostamisest teavitatakse taotlejat ja otsus avaldatakse PRIA e-teenuste keskkonnas.

(6) KIK-i toimingut või otsuse peale võib enne halduskohtusse kaebuse esitamist läbida vaidemenetluse, esitades vaide KIK-ile, kes vaatab vaide läbi haldusmenetluse seaduses sätestatud korras.

5. peatükk

Toetatava tegevuse elluviimine, toetuse maksmine ja toetuse tagasinõudmine

§ 14. Toetatava tegevuse elluviimise ja kestuse nõuded

(1) Toetuse saaja viib toetatava tegevuse ellu ja esitab käesoleva määruse § 16 kohased andmed PRIA e-teenuse kaudu metsastamise tööde kohta kuni neljas osas ühe taotluse kohta 18 kuu jooksul arvates ajast, kui KIK tegi taotluse rahuldamise otsuse.

(2) Toetuse saaja järgib järgmisi tegevuse elluviimise nõudeid:

- 1) metsataimed peavad olema soetatud kultiveerimismaterjali tarnijalt, kes on registreeritud taimetervise registris;
- 2) metsataimede soetamise ja istutamise korral istutatakse taimed tihedusega vähemalt 80% 27. detsembri 2006. aasta määruse nr 88 „Metsa majandamise eeskiri“ (edaspidi *metsa majandamise eeskiri*) § 14 lõikes 3 välja toodud vastava puuliigi istutuskohade algtihedusest;
- 3) metsastamise käigus kujundatakse mullatüübile sobivate puuliikidega mitmeliigilised või struktuurselt mitmekesised puistud koos elurikkusele väärtuslike liikidega;
- 4) maksetaotluse esitamise hetkeks peab metsakorraldaja olema toetusega metsastatud ala inventeerinud ja andmed peavad olema kantud metsaressursi arvestuse riiklikusse registrisse.

§ 15. Toetuse saaja kohustused

(1) Toetuse saaja peab lisaks käesoleva määruse §-s 7 esitatud nõuetele:

- 1) tegema tähtajaks tööd, mille jaoks toetus määrati;
- 2) tagama ala, millele toetus määrati, sihipärase kasutamise või säilimise vähemalt viie aasta jooksul toetuse maksmise otsuse tegemisest arvates;
- 3) säilitama toetusega seotud dokumente seitse aastat toetuse maksmise otsuse tegemisest arvates;
- 4) võimaldama teha toetuse sihipärase ja tähtaegse kasutamise üle järelevalvet;
- 5) tagama viie aasta jooksul alates istutamisest metsa uuenemine vastavalt metsa majandamise eeskirja §-s 16 kehtestatud nõuetele.

(2) Kui rajatud kultuur on hukkunud pärast maksetaotluse esitamist või kuni viie aasta jooksul toetuse maksmise otsusest arvates toimunud loodusõnnetuse tõttu, esitab toetuse saaja metsaseaduse § 41 kohase metsateatise olulise metsakahjustuse kohta.

(3) Loodusõnnetuseks käesoleva määruse tähenduses loetakse tormi, põua, üleujutuse või metsatulekahju põhjustatud kahjustust, mille tagajärjel metsauuendus hukkub.

(4) Toetuse abil rajatud, kuid pärast seda hukkunud alale metsastamise toetust teist korda ei maksta.

§ 16. Maksetaotluse esitamine

(1) Toetuse maksmiseks esitab toetuse saaja pärast tööde tegemist KIK-ile elektrooniliselt PRIA e-teenuse keskkonna kaudu maksetaotluse.

(2) Toetuse saaja esitab maksetaotluses järgmised andmed:

1) toetuse saaja nimi ja registrikood ning selle taotluse viitenumber, mille kohta maksetaotlus esitatakse;

2) teave elluviidud toetatava tegevuse ja ala kohta ning toetuse summa, mille maksmist taotletakse.

§ 17. Toetuse maksmine ja toetuse maksmisest keeldumine

(1) KIK kontrollib dokumentides esitatud andmete õigsust ning toetuse saaja ja abikõlbliku tegevuse vastavust õigusaktides sätestatud nõuetele.

(2) KIK teeb toetuse maksmata jätmise otsuse käesolevas määruses sätestatud juhtudel võttes arvesse järgmist:

1) toetust ei maksta taotluses näidatud pinna kohta, kui tehtud töö pindala on taotluses esitatud pindalast üle 30% väiksem;

2) kui kontrollimisel selgub, et tehtud töö pindala on taotluses esitatud pindalast kuni 30% väiksem, makstakse toetust tehtud tööde alusel;

3) KIK võib jätta toetuse täielikult või osaliselt välja maksmata, kui kohapealse kontrolli käigus on kindlaks tehtud, et tehtud töö ei vasta metsa majandamise eeskirja §-s 16 ja käesoleva määruse § 14 lõikes 2 sätestatud nõuetele või ei ole võimalik täita käesoleva määruse § 15 lõikes 2 sätestatud nõuet.

(3) KIK teeb toetuse maksmise, osalise maksmise või toetuse maksmata jätmise otsuse 120 kalendripäeva jooksul taotluse esitamise tähtpäevast või kõigi nõuetekohaste dokumentide laekumisest arvates.

(4) Toetuse maksmise otsused avalikustatakse veebilehel www.eramets.ee.

(5) Toetuse maksmise, osalise maksmise või maksmata jätmise otsusest teavitatakse taotlejat e-posti teel ja otsus avaldatakse PRIA e-teenuse keskkonnas.

(6) KIK-i toimingut või otsust peale võib enne halduskohtusse kaebuse esitamist läbida vaidemenetluse, esitades vaide KIK-ile, kes vaatab vaide läbi haldusmenetluse seaduses sätestatud korras.

(7) KIK kannab toetuse summa taotluses märgitud arvelduskontole hiljemalt 30 kalendripäeva jooksul toetuse maksmise otsuse tegemisele järgnevast päevast arvates.

§ 18. Toetuse tagasinõudmine

(1) Toetus nõutakse tagasi atmosfääriõhu kaitse seaduse §-s 182¹ sätestatud alustel ja korras.

(2) Toetuse võib jätta tagasi nõudmata, kui ilmnevad vääramatust jõust tingitud või muud erandlikud asjaolud.

(3) Toetuse ebasihipäraseks kasutamiseks loetakse, kui ala ei ole uuenenud viie aasta jooksul vastavalt metsa majandamise eeskirja § 16 sätestatud nõuete kohaselt.

(4) Kui ala, mille kohta on tehtud toetuse andmise otsus, võõrandatakse ja omandaja ei soovi toetusega kaasnevaid kohustusi üle võtta, nõuab KIK toetuse saajalt väljamakstud toetuse tagasi.

(5) Toetuse tagasinõudmise korral peab toetuse saaja saadud toetuse tagasi maksma 30 kalendripäeva jooksul KIK-ilt vastavasisulise nõude saamisest arvates.

(allkirjastatud digitaalselt)

Andres Sutt

Energeetika- ja keskkonnaminister

(allkirjastatud digitaalselt)

Marten Kokk

Kantsler

Lisa. Toetusõiguslike alade kaardi koostamisel aluseks võetud kaardikihtide nimekiri